

Előfizetési díj.

Videkra postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre 15 frt.
Félévre 8 frt.
Negyedévre 4 frt.
Egy órára 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főfő 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESEBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap
1875. második negyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre 8 frt.
Negyedévre 4 frt.
Egy órára 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

„Kelet” kiadója

A szabadelvű párt megalakulása a szászok közt.

A sok megmondhatatlan agitációközpont, mely nemzetiségeink részéről oly jobb sorsra méltó buzgalommal megindított, nem tartozik a mindennapi események közé az, a mi Fabritius Károly beszámolója után Segesvárt történt. A nagy számu szász választók képviselőjének tegnapi lapunkban is közölt hazafias szellemű beszámolását egyhangulag helyeselték, nyomban rá az első szabadelvű párt a szászok között megalakult, elnökeinek Bacon Józsefet és képviselőjelöltjének Fabritius Károlyt kiáltotta ki.

Üdvözljük a derék segesvári polgárokat, üdvözljük német ajkú testvéreinket, kik nem Németországban, hanem a magyar földön itt, keresik igazi hazájukat, üdvözljük az országos szabadelvű párt új híveit.

A hazafiaság minden állampolgárra nézve kötelesség és így legszebb jutalmát önmagában találja, de a hol oly sokan

vannak, kik nem teljesítik kötelességüket, mint mi nálunk, méltán üdvözljük az olyan polgárok kötelesség-érzetét, kiket ezért nemzetiség-feleik árulónak néznek. Meg lehetnek győződve segesvári polgártársaink, hogy az, a mit cselekedtek, saját vérrokonai éktelen kárhóztatásai között is, nemcsak az országnak, hanem saját nemzetbelieiknek igaz javára fog szolgálni.

A közönségnek eddig is elég gondolkodásra ad anyagot, hogy mi lehet az a haszon, s pozitív eredmény, melyet egy a szászok, mint románok magatartásukkal elérni hisznek; mert vagy a magyar közönség egyáltalán nem bír tudomással azon titkos rugók és igéretekről, melyek netán egy szebb jövővel kecsegtetik nemzetiségeinket, esztelen handabandáira, vagy készakarva teljes öntudatosággal saját kárunkra dolgoznak.

A mint az egyesek, úgy a népek is két úton érhetik el céljaikat, melyeknek megvalósítása másoktól függ; vagy jó barátságban élve az illetővel, keres, felvilágosítás kapacitatio és az illető iránt szerzett érdemek útján, vagy ellenséges viszonyban a felsőbb hatalommal erőszak útján.

Sohogy sem tudjuk fellegni nemzetiségeink ratioját, midőn ők ez utóbbit választották, románaink a passivitas durvább alakjában, szászaink pedig a megválasztandó képviselőktől a megyesi program érdekében előre megkövetelt reversálissal.

Megvalljuk nagyon különösnek tetszik ép nekünk tanítani meg rá nemzetiségeinket, hogy józanoncsak az a politikus nyúl erőszakhoz, kinek enmagának gyengébb féll van dolga, s többet árthat amannak, mint az árthat ő neki. Hol keresik nemzetiségeink a gyakorlati életörvényben magukra nézve az üdvösséget?

Mi céljuk a szászoknak a megyesi programmal és az ennek megtartására követelt reversálissal?

Eltekintve attól, hogy a választóknak épen nem áll jogukban bármiféle reversálit követelni képviselőjüktől, a nagy viszátszatszás, melylyel a közvélemény a megyesi programot születése percében fogadta, az ostrom, melyet a program, egyidőben maguk a szászok részéről is szenvedett, eléggé meggyőzhették erdélyi né-

metajku testvéreinket, hogy a mi magyar lesz Magyarországra képviselőháza, addig a megyesi álmok sohasem szállnak le a valóság fölére. Mit erőszakoskodnak tehát? Követeljük, hogy a jogok számunkra is az ország többi népeivel egyenlő mértékben szabassák ki, ha ez netán nem úgy volna, vagy követeljenek bármilyen mást, de az államot ne bántásák, mert e téren csak vérben osztzkodunk.

Már pedig ép e kényes természetű ügyet illetően a megyesi program nem sokat különbözik a román nemzeti programtól. Elért üdvözljük tehát ismételtlen az országos szabadelvű párt segesvári új tagjait. Meglehet sokan e tagok közt a nemzetiség-áldozatát hozott áldozatképpen tekintik e lépésüket, mi azonban azt hisszük, hogy egyiknek sem áldozata ez, hanem mindkettőnek jól felfogott kötelesség-érzete. A szombati vatikán villámai sem maradnak bizonyára ki; a pápa Leibjournálja már meg is ígéri a párt tagjai névsorának közlését, reméljük azonban, a szászok között jövőre számosabb polgárnak lesz annyi önzere, hogy e hierarchicus-bureaucrata cliquenek szemébe nézzen.

Kolozsvár, 1875. jun. 17.

(B-n.) A „Kelet Népe” című új napilap egy pár száma már közkezen forog. Azonban megvalljuk, hogy sem a lap közreadott programjából, sem a megjelent egy pár számból nem vagyunk tájékozva annyira, hogy a lap jövő megatartására nézve, különösen a reform-kérdéseket illetően, biztos következtetést merünk le vonni.

Miután pedig a program sorai közt olvasni nem érezzük magunkat jogosultnak — miután gyanúsítani nem szoktunk — s miután az egyes reform-kérdések felferülése alkalmával úgy is lesz módunk a „Kelet Népe” elveivel részletesen is megismerkedni és ha kell eszmecserebe is érezkedni, ezáltal a program csak azon részét érintjük, a melyeket jónak láttunk a tisztelt lapvezető és szerkesztő úgy formulálni, hogy azokat se jobbra se balra magyarázni ne lehessen.

Ki van mondva a programban egész határozottsággal, hogy azon párt, melyet a lap képvisel, nem lévén sem a jelenlegi minis-teriumban, sem annak egyes tagjaiban s azokat

sem egyenként sem együttesen nem tartja hivatottaknak a küszöbön álló nagy fontosságú kérdések megoldására.

Bizalmatlanságát azon már többször ismételt állításával indokolja, hogy sem a minis-teriumnak, sem az egyes ministereknek, sem magának a pártnak, nincs határozott program-jok intézményeinek reorganisatiójára nézve, mely nélkül pedig lehetetlen zilált pénzügyi viszonyaink rendezése.

Kötelkedünk, hogy ha b. Sennyey és társai ülnének a város támlás székeken, az előtt dobra ütötték volna rendszer változtatási terveiknek alapelveit, míg a részleteket is el nem készítették s ennél fogva azt is hisszük, hogy nem jogosult a „Kelet Népe” azon követelésre, hogy a ministerium már ma közrebeszása reform-javaslatai részleteit.

Hogy kormányzatunk mondhatni minden ágának gyökere átalakítása nélkül pénzügyeink rendezése lehetetlen, azt ismételve nem egyszer kimondta a ministerium és többség. Ez tehát nem lehet alapja a „Kelet Népe” bizalmatlankodásának s mi mernők előre megjósolni, hogy majd, ha a ministerium reformjavaslatait benyújtja, a szélső jobb ellenzék igen szűkebb körökben és kor-követelményeitől elmaradtoknak tekintendő.

Vagy, ha még is megtörténne, hogy br. Sennyey és társai haszonvétebb, practicusabb, a kor-kivánalmainak inkább megfelelő és szabadelvű javaslatokkal állnak elő, mi csak örvendőni fogunk.

A bank kérdése, az Austriával kötött kereskedelmi szerződés revisioja s más pénzügyi kérdések a lapokban bőven meg voltak vitatva s még ma is folyvást foly feleltök az eszmecsere, azonban miután mindezekre nézve a ministerium részéről folyamatban vannak a tractatusok az illetőkkel, nem vártuk volna a „Kelet Népe” lapvezetőjétől, ki mint diploma ismeretes, hogy a ministeriumtól e részben már ma határozott programot követeljen.

Nem áll tehát az sem, hogy az új szabadelvű ministerium nem tett semmit, ennél fogva a „Kelet Népe” bizalmatlankodásának ezen oka is a légből kapott.

A program többi részei, melyek hazánk intézményeinek restructiojának egyes részleteit érintik, de nem részletezik, ezáltal mellőzzük s fenntartjuk magunknak ahoz akkor szólhatni, a mi kor napi rendre kerülnek.

Azonban a személyek vagy testületek iránti bizalom nem erőszakolható s távol

van tőlünk, hogy akár a „Kelet Népe”, akár pártja bizalmát ki akarják a ministerium vagy pártja számára csikálni, sőt sejdítjük, hogy a reform-kérdések alkalmával a két párt egymáshoz nem közeledni, hanem távoladni fog.

Mindemellett örvendünk a „Kelet Népe” keletkezésének. Valamint örvendünk a szélső jobb ellenzék létrejöttének, s megvagyunk győződve, hogy e lap hitelesen közölve s lehetőleg oltalmazva pártja nézeteit, jó szolgálatot fog tenni az eszmék tisztázása érdekében.

Egy megjegyzést azonban végül bátrak vagyunk közkáztatni, a személyes rokon- és ellenszenv, azaz, a személy-politika parlament-életünk utolsó éveiben igen sok keserű gyümölcsöt termett s ha a szélső jobb újabb ezen térré engedi magát ragadtatni, hátráltatni fogja hazánk fejlődését, a nélkül, hogy elveit érvényesíthetné, vagy kedves embereit a polczra juttathatná.

Kolozsvár

sz. kir. város önkormányzati igazgatása, anyagi és szellemi állapota

az 1874. évben.

(Kivonat Simon Elek polgármester jelentéséből.)

(Folytatás.)

Községi képviselet.

Az 1870. XLII-dik törvényezikk Kolozsvárnak, mint önálló törvényhatóságnak képviseletét akként állapítja meg, hogy a hatósági jogokat a törvényhatóság nevében a bizottság gyakorolja; a területén álló felerészben a törvényhatóság berületén legtöbb egyenes-állam-otó fizető polgárokból hasonfelerészben pedig a választó közönség választottjaiból.

A bizottsági tagok száma a lakosok számáránya szerint 106 tagban van megállítva.

A legtöbb adófizetés alapján bizottsági tag lett 53, — kik 953 frt 96 krtól 225 frt 17 krig terjedő adójuk alapján lettek bizottsági tagokká; a más 53 pedig választott képviselő.

IV.

Közigazgatás.

1.) Városi bizottság.

Az önkormányzatot, a közigazgatás teendőt első sorban a városi bizottság gyakorolja; az képviseli a törvényhatóság egyetemét. A vá-

Halála előtt két nappal írta alá végrendeletét, melyben Károlyt teszi egyedüli örökösévé. Gyámul Breuning udvari tanácsos nevezte ki.

Mindig gyakrabban esett öntudatlan állapotba, míg 1827-ik év martius 26-án esendően kimúlt.

Danhausser engedelmet kért, levehethi a halott ábrázatát, a mi neki meg is engedtetett.

Midőn a hulla beázása alkalmával Breuning ur és fia a halott hajából akart volna magának emléklül vágni, azt vették észre, hogy idegen kezek csaknak az egész főt lenyirták.

A temetés 29-én ment véghez, délután 3 órakor. Habár a bécsek elfelejtkeztek róla hosszas szenvedése alatt; de halálának híre hatalmasan rázta fel őket a közönységből.

Pár órával a temetés előtt, már nagy tömeg hullámmozott fel s alá a „fekete spanyol” ház előtt.

Az előkelő művészi osztály kivétel nélkül megjelent. Az udvaron föllított ravatal fölött az olasz opera tagjai énekeltek halotti éneket.

A tölöngs oly nagy volt, hogy Breuning tanácsos ur kénytelen volt katonai segélyt kérni a rend fenntartására.

A koporsó rakva volt koszorúkkal, mellett nyolcz karmester lépdelt. Erdmepénz a koporsót nem díszítette — azt Beethoven soha nem kapott.

A zenekar Beethoven halotti indulóját fűtta.

Miután a test a templomban beszenteltetett, a währingi temető felé tartott a menet, hol Grillparzer kellett volna beszédet tartson. Miután betiltatott a temetőben beszédet tartani, Anschütz Henrik tartott a temető kapuja előtt beszédet általános könnyezés között.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

BEETHOVEN

utolsó napjai.

(Vége.)

A beteg koránsem volt oly nagyon rozsol. Egy felől egészen fölre ment a lóv, a másik felől csak kis sebhely maradt, melyet Károly hajával ügyesen el tudott takarni.

A sokkal jobban sebzett nagybátyja, felgyógyult unokaöccsének azon ajánlatot tette, hogy mint hadapród álljon be katonának. Az beleegyezett s Beethoven megígérte, hogy ő fogja fedezni minden költségét, vesz neki lovat, kiállítja mindennel, csak legyen új állásában hasznavehető ember.

Beethoven remélni kezdte, hogy Károly megjavul. De azon fájdalomhoz, mit ez eset nemes lélekének okozott, még másik is járult. A rendőrség is beleelegyedett az ügybe. Ki nyilváníttotta, hogy a vallásosság hiánya következtében vetemedett Károly erre a tette. Kénytelen a rendőrség, vallásos oktatásáról gondoskodni, miután atyai gyámja nem volt képes kellő erkölcsi neveltetéséről gondoskodni. Beethovennek Károlyhoz írt morális levelei, épen nem engedik róla ezt feltenni. Őt, ki többet adott észre és szívére mint nemési származására, a rendőrségnek e görömba eljárása, valamint az előzmények is annyira megértették, hogy egészsége napontint hanyatlani kezdett.

Barátai tanácsára: hogy menjen vidékre szorakozni, miután János bátyja is meghívta Krems mellett fekvő gneixendorfi birtokára.

Beethoven oda rögtön el is utazott. De gyógyulás helyett, nyérászkódó, fősvény, szívveln bátyja, végzetessé tette reá névny ezen kirándulást.

A lakás, melyet rendelkezésére adtak, rozsol volt s a hideg esős novemberi napokban épen nem volt Beethovennek való; rendetlenül fűtöttek s néha egészen elfelejtették. Izetlen, hitvány ételeket, találtak fel s a mi több, három napi otlétle után tudtára adták, hogy szállását és kosztját fizetni tartozik. Az 1826. őszéről szóló társalgási-könyvecskéjében (mely jelenleg a berlini királyi könyvtárban van) János bátyja ezen sorai olvashatók: „Lajos! ha nálunk kívánsz élni, fizess havonként 40 frtot, a mely egy év alatt 500 frtot tesz.”

Beethovenre nézve ez, ki azt hitte, hogy bátyja testvériség bánásmódban fogja részletetni, természetesen meggyengítő volt.

Ehez járult még az is, hogy soggornója s fogadott leányának társaságát ki nem állhatta.

Annál inkább bámulni lehetett, hogy e lelke és testére is nyomasztólag ható helyzetben, szelleme hajthatatlan maradt. Gneixendorfból szerző utolsó hatyudalát, mely élnék, phantasiában gazdag s vidám lelkületre mutat. E mű a 120-ik quartett b dur fináleja.

Gneixendorfi nyomorult helyzetének rozsol következményei elmaradhatatlanok voltak; annál inkább, mivel szervezete a szenvedett betegségek következtében meggyengült s a külről jövő ártalmas benyomások iránt főgékonyabbá lón.

Vége — a méltatlan fogadtatás s rozsol bánásmód következtében — rosszul érezvén magát, Bécsbe visszavákvázkozott. Ezen utra János elzart jó kocsija helyett, mivel azt kímélni akarta, nem tekintve a nedves és hideg decemberr napokat, egy rozsol nyitott szekérbe fogatott; mely utra Beethoven hashártya gyuladása esett.

Tehát betegesen érkezett Bécsbe. Sok tekintetben vigyázatlan lévén, úgy most is, csak későn tudatta Breuning barátjával megérkezését.

Unokaöccse ismét a régi gondatlan módon viselte magát s nagybátyja azon kérését, hogy számára orvost hívasson, elfelejtette.

Csak néhány nap mulva emlékezett meg a kávéházban róla s a pincéért elszalasztotta, hogy küldjön egy orvost nagybátyjához. Így jött végre dr. Wawruch az, e közben még betegobb lett Beethovenhez s lón rendelő orvosa. Wawruch bár tanár volt, azonban Beethoven betegága mellett ovatosságának s részvétének nem sok jeltét adta.

A szenvedő mos is nagy és hatalmas szelleméről tett bizonyosságot. Ritkán jött a panasza hangja ajkára.

S bár nem írta le eszméit, de azok mégis folytonosan foglalkoztatták, valamint a napi események is.

A betegség haszvíkórságba ment át, úgy hogy december 18-án a kívánt első csapolást megtették.

A segítségül hívott másik orvos csak kis időre tudott a betegnek könnyebbülést szerezni.

Breuning tanácsos és fia felváltva számos órát töltött a beteg ágya mellett.

1827. február közepén, Handel a hires hárfaművész összes műveinek díszkötetével tisztelte meg, melyet Beethoven már rég óhajtott.

Mert gyakran mondta: „Handel a legderekből, legnagyobb zeneszerző, kitől én is tanulhatok.” Hasonló örömet idézett elő még neki Haydin szegényes szülőházaának rajza is. Így van mielőtt tudósítok kérdezte egy napon, hogy miért nem írt „Fidelion”-t, kivül több operát. „Szerettem volna még egyet írni — válaszolt Beethoven — de nem találtam alkalmas szöveget. Nekem oly szöveg kell, mely engem meghasson, erkölcsi s emlékedett legyen. Oly

szövegekre, a melyekre Mozart zenét írt, én nem lettem volna képes irni. Soha sem tudtam rokonszenvezni a könnyelmi szövegekkel. Sok szöveg állott rendelkezésemre, de egyse a melyet én kívántam.”

Később így folytatta: „Még sokat akartam írni. Most a tizedik symphoniát, egy requiemet is, Fausthoz zenetés még egy zongoraiskolát. Ez utóbbit azonban nem úgy írtam volna, mint mások. De már mindennek vége! Különösen a mióta beteg vagyok, bár mennyire is sarkálnának, nem tudnék dolgozni, mert hogy is dolgozhatnék? Voltam én még úgy, hogy sokáig nem tudtam dolgozni; de aztán csak belejöttem.”

Hogy Beethoven „Fidelion”-t kivül nem írt több operát, annak az is oka, hogy az nekik sok bosszúságot okozott, miután oly kevésre becsülték s csak nagyon kevés hasznára voltak belőle.

Tudósítok egy alkalommal egy kotta jegyzőkönyvet vet észre valamelyik butoron. Kérdezte Beethovenól, hogy mire használja azt? „Azt — felelt — mindég magamnál szoktam tartani, ha jó egy gondolatom, rögtön bejegyzem. Ha valami eszembe jut még éjjel is fölkelek mert különben elfelejtem.”

Beethoven betegsége mindég aggasztóbb lett, alsó testrésze iszonyuan felpuffadt. Ereje tűnedezett, már fogyatékán volt. Mondották: engedjen a katolikus egyház kívánalmának, ő loikus nyugodtsággal beleegyezett. Bizonyos emberek beszéltek későbbben, hogy Beethoven, a tisztelendő ur távozása után, a következő gunyos szavakat czitálta: „plaudite amici, finita est comedia.” Ez nem igaz. Mondta ugyan e szavakat alkalmilag; de akkor, miután orvosi hosszabb tanácskozás után távoztak, nem akart véle egyebet kifejezni, mint azt, hogy „már többé semmi sem használ.” Ő a vallással soha sem gunyolódott.

rosi bizottság az 1874-ik év folytán 31 gyűlést tartott, elintéztetett benne 227 ügyszám. A nevezetesebb intézkedéseket következőkben vesszük ki a jelentésből.

A tisztviselői kar a törvényhatósági törvény értelmében újból alakítottott.

A közgyűlés és tanács ügyszabályai — szakosztályi által — beterjesztve megállapítottak; ezen kívül szabályrendeletek készültek: a zálogra való kölcsönzés iparüzésre, a bérköcsi-üzletre, a husmérés és szemlére; a cselédrend behozott.

Újan rendszeresítve lettek a következő államok:

A hatósági husszemlék napontai folytonos teendőire egy külön állatorvos.

A kisebb kihágások ügyek tárgyalása a városi rendőrség teendői közé visszatereltetvén, a rendőrbíró és egy őrök megválasztattak.

A városszolgálatoktatása és vezetésére egy őrfegyelők állított be.

A köztisztviselőket és szellemi célokat tekintve: a városi bizottság a „Fröbel-gyermekert” 400 drb. 50 frtos részvényjegye évenkénti 6% kamattal a biztosítást elvállalta a Fellegvár alja és Czigányosor félreeső városrészek számára két külön napskola felállításához költségeket szavazott meg;

az ipariskolák létesítéséhez költségsegéllyel járult;

a zene-conservatorium évenként 400 frt. segélyt 1000 frtra emelte;

a nyári színház megépítésére 3500 forint segédelmet és területet adott;

az országos dalárégleletnek a városban tartott ünnepélyre a dalszarnok megépítéséhez 2000 frt. átváltható adományozott;

az önkéntes tűzoltóegylet intézményéhez távirat, őrtanya, szekérszín és istálló építtettek, fogatok tartása intéztetett el, s fizetéssel 12 tűzoltó és egy szerenárok lett beállítva.

(Folyt. köv.)

Szentiványi Gyula

Háromszék főkirálybírájának megnyitó beszéde.

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Midőn nemcsak Három- és törvényesen egyesült Miklósvárszékek főkirálybírói székét Ő Felségének, apostoli királyunknak felelős belügyminisztere, előterjesztésére legkegyelmesebb elhatározásából — ünnepélyesen ezenel elfoglalni szerencsém van, az öntudatnak azon megnyugtató és felemelő érzelmével teszem ezt, hogy habár ezen elnöki szék egy férfira nézt életbe-közhasznú munkásságának, törekvéseinek, érdemeinek kiváló célját és egyszersmind jutalmát képezheti; mindazon által nekem ezen hivatalos állás, aspiratioim tárgya nem volt.

— De midőn a körülmények érett megfontolása után arról győződtem meg, hogy igénytelen személyemmel a közszolgálat e terén ezen nemcsak széknek némi szolgálatot tehetek, nem csak hazafiai, de a távolban is mindig bön szeretett szülőföldem iránti elutasíthatlan kötelességnek ismertem, ezen a felelősségen oly gazdag szolgálatnak szentelni — jöllehet csekély — erőmet.

S a mily önzelen kebellet vettem át főkirálybírói hivatalomat, ép annyira ismerem a romai íróval azt az igazságot, — hogy a politika az egzisztencia tudománya és fel fogom az időnek jeleit ismerni tudni arra, nézt, hogy ezen székét hivatottabb és a törvényhatóság iránt érdemeket szerzett férfi foglalhasa el.

Magyarország politikai és államjogi életében a közelebbi három évtizedben korszakot alkotó események történtek.

Mig az 1848-ik év az emberiség jogait, a humanismust, törvény előtti egyenlőséget, a szabad tulajdon elveit proclamálta és ennek természetese következősül a rendi képviselet helyettjén képviseleten alapuló parlamenti felelős rendszert tette az alkotmány sarkkövére; mig az 1867-ik évek az új alapon sikerült, a felségess trón és nemzet között megingott bizalmat, tántoríthatatlan ragaszkodást helyre állítani és az alkotmány épületének falait felemelni: nem kisebb jelentőséggel bír az 1875-ik év, mely az ország parlamenti két nagy pártjának egyesülése által Magyarország állami létének, erejének consolidációjára törekvést jelent. — Tetőzete lesz ez az 1848. és 1867-iki alapon emelkedett alkotmány épületének, melynek homlokzatán büszkén fog ragyogni a legnagyobb magyar jóslatának teljesülése: „Magyarország van.” — Ez épület legyen a bár különböző, de ugyanazon édes anyának gyermekei közti testvéries egyetértés hajléka, melynek fentartása és védelme az együtérzés erejének lelkesítő hatalmára támaszkodjék.

A szabadelvű párt és kebeléből emelkedett kormányának jutott e magasztos feladat: Magyarország állami, hatalmi állását végleg kiépíteni, megszilárdítani. E dicső munkának kivételét minden törvényes eszközök segítségével támogatni, előmozdítani alig van törvényhatóság,

mely inkább hivatva lenne, mint nemcsak Három- és törvényesen egyesült Miklósvárszékek.

Az új alkotmány és jogokért vívott küzdelemből egy fényes, a történelem ítéltéséke előtt is tündöklő mult sugárzik vissza, és a törvényhatóság e multja erős záloga annak, hogy ezen tisztelt törvényhatóság, mely erkölcsi értelmi erejének tulsúlyánál, vagyonosságánál fogva a nagy csal kivételében, — a székegy nemzet dicső multjához méltóan vezérszerepre van hivatva, — szíve egész melegevel és erkölcsi hatalmának tekintélyével fog munkálkodni édes hazánk biztosítására, melyen kívül nincsen számunkra hely.

A jeleztem célra az államjogi kérdések megoldásáról leghatalmasabb tényező a törvényhatósági önkormányzat egészséges működése. — Az 1870. 42-ik törvényben le vannak téve azon jogok és alapelvek, amelyekről a parlamenti felelősség mellett az életérős, eleven törvényhatósági élet fejlődése, működése várható.

Az önkormányzati jog öntudatos cselekvést vár, mely tisztába levén a czállal, tisztába van az arra szolgáló eszközökkel; felismeri a szükségleteket, megtalálja ezek orvoslását.

A törvényhatósági jogok közt nem kisebb fontosságú az önkormányzatnál az állami közigazgatás közvetítését, melyet a törvényhatóság választott tisztviselői által gyakorol.

Midőn cselekvésünk, eljárásunktól nem csupán saját személyünk, hanem mások jóléte, boldogsága, biztonsága függ nagyobb a felelőség, szigorubb a kötelesség teljesítése, súlyosabb annak elmulasztása, s nehéz küzdelmet vív a jónak legnagyobb ellensége a jobb.

Sokan vannak, kik az eddigi tapasztalatok alapján, kétségbe vonják, hogy a törvényhatóságok képesek legyenek az állami közigazgatást az állam magas érdekei szerint kellő avatottsággal, pontossággal és szigorral kezelni.

Meg vagyok győződve, hogy ily tapasztalatokra nemcsak Három- és Miklósvárszékek és ennek érdemes tisztikara adatokat nem szolgáltatott s aziránt sincs kétségem, hogy jövőben sem fog szolgáltatni; sőt áthatva a székegyeknek ezred éven át alkotmányhoz, törvényhatósági jogaihoz tanusított hű ragaszkodásától, Magyarország állami, hatalmi fejlődésében és megszilárdulásában a megfontolás higgadsága és a kellő erőly gyorsasága, egy a tisztviselők szakértelme, önfeláldozó munkássága, igyekezte által fényes czáfolatot adand a törvényhatósági közigazgatás iránti bizalmatlanság ellen s erős érvet fog szolgáltatni azoknak, kik a törvényhatósági közigazgatást, a minisiteri felelősség mellett is életképesnek tartják és védelmezik.

Napjainkban az önkormányzati jogoknak nem megszorítását, hanem a törvényes alapon mentő tágasabb fejlesztését remélhetjük.

Főkirálybírói tisztben, mint a végrehajtó hatalom képviselője, hivatva vagyok ellenőrizni a törvényhatósági önkormányzatot és öröködni a törvényhatóság által közvetített állami közigazgatás érdekei felett.

Az ellenőrködés kényes és súlyos ott, hol a jogok és kötelességek közötti határvonal iránt kétségek támadnak, de könnyű és kellemes ott, hol a jogok kölcsönös tisztelgetben tartatnak s a kötelesség teljesítésének buzgalma nyilvánul.

Részemről sietek kijelenteni, hogy törekedni fogok ezen nemcsak önkormányzati jogainak teljes gyakorlását, fejlesztését hatáskörömben elősegíteni, gyámolítani;

nem fogom szemem elől téveszteni soha azon tárgyalósságot, mely a közérdek szolgálatában egyedül biztos vezérforrás;

a tisztelt bizottsági gyűlés bölcs tanácskozásának vezérletében a gyűlés méltóságának fenntartása és a többség törvény korlátai közti akaratának határozattá emelése s ezek teljesedésbe vételének ellenőrzése — feladatom, legszébb részét fogja képezni.

Bizton és megnyugvással számíthat a tisztikar minden egyes tagja igazságos és törvényes eljárásában erkölcsi támogatásomra, de viszont nem habozom kimondani azt is, hogy épen az önkormányzati jog jól felfogott érdekében és felelősségemmel fogva a netalán hanyag vagy törvénytelen eljárást illetékes uton felelősségre vonni nem késém.

Általában azon felfogásban vagyok, hogy az önkormányzatnak is leghatalmasabb öre a kellő nyilvánosság s valamint a nyilvánosság felelőssége alatt áll az állam legelső tisztviselője, nem vonhatja el az alól magát senki, ki a közügyet szolgálja.

A tisztelt közgyűlés éber figyelmével választott tisztviselői iránt megtisztelő buzditás gyanánt fog reagálni hatni; erkölcsi tekintélyüket emelni, és én nem kételkedem, hogy a bizottsági gyűlés ítéletében igazságos leend; az érdemet elismerésével jutalmazza, a hibát jóindulattal tanácsával helyreigazítani, a vétket pedig szigorúan bírálni fogja.

És most engedje meg a tekintetes közgyűlés, hogy egy kerést intézhessék a t. gyűléshez.

Nem, nem bizalmat kérek, mely a polgári érdek legszébb jutalma; nekem nincsenek érdemeim Három- és Miklósvárszékek iránt,

hanem tisztelettel kérem azt, hogy valamint igyekezni fogok hatáskörömben mindenki irányában igazságos lenni, szabadon nekem is a viszonyosságnál fogva reméllem, hogy nehéz és általam nem kerest tisztemnek hordozásában számíthatok a t. bizottsági gyűlés jóindulatú támogatására: örömmel és készséggel fogadom, sőt kérem azon férfiak bölcs tanácsát, kik az élet legnagyobb mesterétől, a tapasztalattól, veszik tanácsukat, kik a haza elborult, sötét napjaiban is a levegőbe rejtett honszeret melegeinek hatás alatt öröködték e nemcsak közérdekei felett.

Sokan vannak e teremben a közügyekben részvételre hivatottak, kikhez az ifjúkorbeli barátság nemcsak köteleke köt s vajjon nem remélhetem-e e férfiakól őszinte támogatásukat? midőn az idők során szeretett szülőföldünk közügyeink intézése egészen vállainkra nehezdede a felelősség ítéltéséke előtt fogunk állani.

Apró puskatú.

Szász Domokos barátunk az „Erdélyi protentans közlőny.” közelebbi számában befejezte a Kovács Alberttel folytatott, s olvasóink előtt is több ízben szellőztetett polemikát. Ezen befejezésnek az a kuriosum az eredménye: hogy Szász Domokos az egész vita két sarkkérdésében épen azon nézetben van ma, melyben Kovács Albert a föltisztelendő püspökünk volt nem oly sok évvel ezelőtt. Midőn ez állítást ellenfelei szóról-szóra idézett szavaival behozonyítva láttuk: e gondolat támadt mi bennünk: miért nem jölyan az idő is, mint egy vég vászon, melynek végéről vagy akárkőzepéről is egy darabot ki lehet vágni s a másikk végéhez lehet hozzá toldani. Ha az idő végtelenre nyúló vásznából kivágható volna azon idő, melyről az idézetek szólnak s a jelenhez volna toldható: mily békés egyetértéssel férnének meg egymás mellett azon férfiak, kik most, mint ellenfelek állanak szemben egymással.

Nekünk is van egy végszavunk Kovács Alberthez. Hódig bizonyára értesült egyházkerületi közgyűlésünk határozatairól; belátta eddig, mikép erdélyi hadjáratának nem lett az az eredménye, melyet — önteltségében — bizonyosnak velt: hogy t. i. közgyűlésünk Kovács Albert fontos érveire támaszkodva el fogja határozni: mikép az erdélyi ref. papnövelde örök időkön keresztül N.-Egyedben maradjon, onnan elmozdítható ne legyen. Bujtogatásainak dacára a gyűlés békésen, zavartalanul folyt le. Hogy a hatvan „Gymnasiallehrer.” mint az egykori prágai tanácsosok a gyűlésterem ablakain ki nem dobott: az nem Kovács Albert tanácsadásainak, hanem a képviselők hazafiságának és keresztényen békés indulatának köszönhető, kik semmi tekintetben nincsenek reászorultva Kovács Albert furfangigamos bölcsességére.

Ezzel mi is letesszük egyházi ügyeinket szellőztető tollunkat. Pedig igen sok dolagra lehetne reflektálnunk, sok nyomja a mi szívünket. Dr. Kovács Ödönnel nem végeztünk; egy átutazó hollandus tanuló figyelmeztetett azon portérára, melyet a dr. ur az erdélyi protentans papságról a becsületes hollandusoknak felmutatott, azt szóról-szóra lefordította. Kovács Ödön azt állítja: hogy ez a fordítás „hamis.” Mi felszólítottuk, hogy fordítsa le maga s adja közre, hadd lássa az érdemes olvasó, miben hamisodott a fordítás. E fordítással mai napig adósunk maradt. Hogy baklövését valamennyire kiszépeíthesse, fogja magát s földicséri hollandus nyelven vitt doctoratusi operatúráját; előadja: hogy a hollandus saját így meg így ítélte az ő jeles művéről. Az átutazó hollandus tanuló e közben azt a felvilágosítást adja minékünk: hogy az a közlött dicséret nem a hollandus saját ítélete, hanem Kovács Ödön két kebelbarátjának rokonszenves nyilatkozata. Hanem azért mi hallgatunk, mindamellett, hogy az ily eljárást tűzre és pedig puskatútra valónak ítéljük. — Sok mondanivalónk volna azon rőpiratokra és rőpívekre, melyek a közgyűlés második napján a képviselők közt elárasztva voltak, melyek között csak a Szabó Sámuel dolgozatának van tisztességes hangja — a többi puskatútra való. — Számolnunk kellene dr. Bartók Györggyel, a ki a kerületi közgyűlés folyama alatt oly henczegőn lépett fel, s a ki Szász Domokos érdemeinek leborotválásával kezdte meg doctori pályáját stb. stb. Hanem mindezekről hallgatunk, nem azért, mintha igazat adnánk Szabó Sámuelnek, a ki azon nézetben van: hogy a ki a statusban egyesek henczegőségét, ferdtéseit, sőt gonoszságát is puskatú közze szorítja: az a status magát tépázza; hanem mivel azon reményben vagyunk: hátha a henczegés és hivalkodás önmagába visszavonul s nem mutatja magát a közügy terén.

Egy időre tehát pihentetni fogjuk tollunkat. Engedje meg azonban szerkesztő barátunk, hogy egy kis puskaopt felrethessünk a jövőre. Majd ha statusunk ügyeiben újra megkezdődik az akció: minden legkisebb mozzanatot figyelmezzünk, és ott a hál henczegést, hi

valkódást, önzést és roszakaratot fogunk felismerni: a fételtett puskaopt újra ellobbantjuk.

A választások előtt.

Feladatott Torda 18 2. ó. 25. p. d. e.
Megérkezett 18 2. ó. 40. p. d. e.

Tisza László városunkban nagyszerű ovatiókkal fogadtott Szentkirályi fogadta. Nagy hatású beszámolóbeszédére egyedüli követjölőitnek kiáltott ki.

Nagy-Szebenben a választás július 8-ikán lesz.

Maros-Vásárhelyről írják a „Nemzeti Hírlap”-nak.

F. hó 13-án tartották Lázár Ádám és Orbán Balázs báró képviselők beszámoló beszédüket az „elbai” szinkórben közel 200 hallgató, de csak mintegy 70—80 valóságos választó előtt. Lázár beszélt 2 és 3/4 óráig, szónoklatának veleje, hogy Tisza köpenyforgató, Tisza program nélkül, Tisza Debreczenben sem mondott semmit, továbbá: az ily mérvű adóztatás a kormány részéről — rablás. Szóval izgatott, — eredmény nélkül. Azután Orbán zengett egy óráig, minden második szava: „sympathia, vagy honfi érzelem, vagy vesta láng, éltém vére, csaták dübe, a kor sötét mohá, aczél, elv”, vagy végre: „székely testvéreim, atyámfiai.” Majd ajánlották magukat a jövő választásra. — Lázár tapsot keveset aratott, de annál többet Orbán, mert az előbbi tárgyilagossabb volt ennél, ki csak a „levélgöeget” verdeste frázisaival. — Városunkban a fusió még nem történt meg, május hóban megkísérlették ugyan, de bizonyos személyes érdekek miatt nem volt kivethető. Hírlik, hogy Tisza László ide jő és a „rendet” helyreállítja. Ha ez megtörténik, akkor a szabadelvűpárt győzelme elvitázhatlan. Lázár nem népszerű, s nincsenek többé a hatalmas, szélbali korifeusok, a kedélyeket csak pillanatra lehet felizgatni.

Gyergyó, június 15., 1875.

A képviselőválasztási mozgalom hullámgyűrűi kerületünkbe is átesaptak, a nélkül, hogy izgalmas hánykódást idéztek volna elő. A csikszéki szabadelvűpárt központi választmányának f. hó 9-én Csik-Somlyón tartott gyűlésében hozott határozatánál fogva Horváth Károly választmányi tag a gy.-sz.-miklósi választókerület minden községéből, tekintettel arra, hogy a volt pártok egyenlő számban legyenek képviselve, a szabadelvűpárt keretén belül való képviselőjelölés végett f. hó 13-ára bizalmi férfiakat hívott össze.

A mintegy 150 főből álló gyűlést Horváth Károly elnök, jól átgondolt s a fusio üdvös voltát hangsúlyozó beszédében nyitotta meg, egyuttal a gyűlés tartamára egy jegyző választását indítványozta, mely tisztkédesre Császár József közhangulat kéretett fel. Ezután Császár József szólalt fel. Magvas beszédében rámutatott a jövő országgyűlés teendőinek halmozására s ezzel szemben a qualificációra, melylyel megválasztandó képviselőknek birnia kell. Ő legbensőbb meggyőződéséből ajánlja Antalffy Károly királyi tanácsost, mint a ki már tettekben bizonyította be, hogy teljes mértékben megérdemli bizalmunkat s a kit kristálytisztá jellemre, kitűnő tehetsége s lankadatlan munkaereje a jelölhető egyének közt első sorba helyez. Az ezen ajánlatra felhangzott viharos jelenzés után elnök felhívja a gyűlést, hogy biztos tájékozás kedvéért azok, kik az Antalffy jelöltséget pártolják, álljanak fel, mire 5 tag kivételével a gyűlés összes tagjai magukévá tették a jelöltséget.

Lázár Menyhértnek nincs kifogása Antalffy Károly ellen, van azonban Csikszékből egy másik kitűnő férfiú is, Jánosi Mihály kir. törvényszéki bíró, kit van szerencsése fel-leptetni. Érdeme: részletezését nem tartja szükségesnek.

(Kár volt elhallgatni, bizony mondom: szép tért nyílt volna a prókatori mesterfogásokra azok kisütésénél.)

Dr. Rákosi Béla pártolja előtte szóló jelölését s kívánja, hogy a jegyzőkönyvben ne tétessék különbség a két jelölt közt.

Boga Bálint nem ellenzi azt, hogy a kisebbség jelöltje mint ilyen a jegyzőkönyvben felemlítették, de a történeti hűség és parlamentáris eljárás szempontjából ellenzi, hogy a kisebbség jelöltje a többséggel paritásba helyeztessék, azért azt indítványozza, hogy a jegyzőkönyv így szövegeztessék: a többség Antalffy Károlyt, a kisebbség Jánosi Mihályt jelölte. Megnyitott erre a discussió zsilipjei. A többségi vélemény mellett Dezső Mózes, Császár József, László Ferenc, a kisebbségi mellett Dr. Rákosi Béla, dr. Szöllösi, Lázár Menyhért szólaltak fel, minek ergója az ön, hogy az értekezlet Jánosi jelöltséget, Boga Bálint megjegyzése értelmében tudomásul vette. Ez is nagy eredmény volt a kisebbség részéről.

hisz minő számarányt ad ki 5, viszonyítva 145-hez?! És mégis volt elégületlen fészkelődés.

Horváth Károly a gyűlés figyelmét hatóság szavakban hívja fel arra, hogy miután a jövő országgyűlés a katolikus státus legvitalisabb érdekeit érintheti, olyan jelöltet igyekezzenek sikerhez juttatni, a kinek vallásos érzületéről meg vannak győződve s a ki status jogainak védelmére elég képességgel és bátorsággal bír. A gyűlés ez érdemleges figyelemzetésre osztatlan helyeslésével adta rá a sanetiot.

Megőrtént tehát választókerületünkben a szabadelvűpárti kijelölés s miután székünkben más párt mellett figyelembe vehető mozgalom nincs, miután a szabadelvűpárt keretén belül újabb jelölés, ha egyáltalán ilyen szándék lapangna is, a solidaritás és erkölcsi kötelezettség megsértése nélkül nem történhetik: jós lélek nélkül is bizton állítjuk, hogy képviselőnk Antalffy Károly leend, annál inkább, mert a volt balközép oly kitűnő férfiú, mint Puskás Ferenc alispán és Gál Ignác honvéd százados, nem különben a közbeesülésben álló Portik Lajos, Csomafalva derék birája a fusio által elenyésztetett elvi különbség megszüntével Antalffyt tartják legmóltóbbnak a képviselőségre s jelöltségre egész erővel támogatják. Éljenek ők, éljen jelöltünk!

A választás július 1-én lesz. r. 1.
Seps-Sz.-György városában a képviselőválasztás napján július 3-a van kitűzve.

Illyefalva, 1875. június 13-án. A fusio városunkban is a legnagyobb rendben megtörtént, azon kevés különbség, ami létrejött, nem elvkülönbség, hanem csakis személyeskedés eredménye vala, a mi bizonyosan rövid időre el fog enyészni, s így örömmel hozom közüdmásra, hogy Illyefalva városa a szabadelvű párt zászlója alá sorakozott. Mily szép volt távolról nézni, midőn a volt jobb és bal-párt elnökei ezen rendszeret s törvényt tisztelő néptömeget hazafias és barátságos üdvözlő szavakkal fogadták s a fusiót együttesen kikiáltották. Hogy mi történt tovább, azt nincs miért fejtegetsem, következtetheti minden jó gondolkodású egyén, hanem annyit bátor vagyok szellőztetni, hogy Illyefalva városa mintaképpen fusionált.

Központi választmányunk gyűlése a követválasztási határidőt f. évi július 6-ki d. e. 8 órára tűzte ki a város nagytermében; követjelöltünk még eddig felléptetve nincs, adja a mindenhát isten, hogy szerény s becsületes városkánk oly követet válasszhasson a jövő igen fontos országgyűlésre, hogy ne csak megválasztására legyen büszke, hanem országunk, városunk jogait védelmezni, előmozdítani tudja. Hisz-szük s reméljük, hogy ily egyetértő, egysíkarcu nép öhaját mindenki előmozdítani fogja, s sikerülend oly képviselőt választanunk, ki az ország nagy házában minket képviselni, védelmezni fog.

Oláfalva, 1875. jun. 17-én. Holnap fog Urváry Lajos országgyűlési képviselőnk, három évi működéséről beszámolni, s fogja a jövőre nézve program beszédét elmondani. Ezuttal Ugron Ákossal, a Gábor öcsésével fog mint ellenjelölttel megküzdenni. Pünköszt óta nálunk is kezdetek előjelei mutatkozni, az 1862-ben a szebeni Landtag idejében még egyszer jelentkezett s enyvedő betegségnak. A székegyföldön akkor a naturalizált magyarok némelyikét leverte volt, de Székelyt egyet sem.

Valjon ma is oly erős lesz a Székely mint akkor?

Ha rongyosunk is lettünk, talán csak nem szennyenyedünk is el!

Zongor.

Nyílt levél Udvarhely város választópolgáraihoz. Az „Udvarhely” című volt jobboldali lapban három évvel ezelőtt bátor voltam önnököz a képviselő választás ügyében nyílt levelet intézni. Elmondottam egyéni nézetemet, hogy milyen képviselőre volna önnöknek szükségük. Nem ismételtem azokat, sokan emlékeznek rá, kik kárhozták ítéletük felettem ezért kimondották. De azért őszinteséggel kimondom, hogy a multkori képviselő választással a súlykot messze eldobták. Nem akarok ítéletet mondani a volt képviselő ur működése felett, hiszen azt ország világ tudja, hogy két interpellatióból állott. De mint állandóan budapesti lakos tudom, hogy Budapesten való tartózkodása alig 5 mond ót napra terjedett. Pedig ezt sem használta a képviselőház üléseiben való részvételre, hanem világkiállításra való menettel s más egyebekre. Tudja ezt minden udvarhelyi fiatal ember, kik az egyetemen tanulnak, meg lehet tőlük kérdezni. Tudják ezt jól önnök is, hiszen körükben időzött a napidijakat pontosan felfevő képviselő ur. És most önnök ismételve megakariják választani, (?) most, midőn országszerte az egyesült pártok szabadelvű jelölt mellett egyesülnek, önnök szélsőbali képviselőt akarnak választani multban szerzett érdemei alapján. Lehetlen, hogy ily formán compromittálják magukat és józanságukat.

Lehetetlen, hogy elfeledjék megmondolni, hogy önnök képviselet nélkül voltak három éven át s lesznek ismét és hogy minden dolgokban hozzáam és más hasonló apró emberekhez kell folyamodniuk, mert érdemes képviselőjük ott hon méltóztatott ülni...

Nem írok többet, hanem egyenesen Ohaj-somra térek. Vajha önk Csikszereda város-hasonlóan az önk körében született sze-
nek előtt fölnevelkedett s legnagyobb részt
konok s pénzügylivel valódi szakembert Kas-
ny F. József budai m. k. pénzügyi fogalma-
it, mint szabadelvű párti embert képviselő-
knek megválasztának. Egy magán tudósítás-
ból örömmel olvasom, hogy a székelyi, ultra-
montán s más vigadó terrena megfogytat-
zott.

Örömmel üdvözlöm polgártársaim nemes
ányát s kitartást és erélyt kívánok a munka
keréhez.

Végül indokolnom kell miért szoltam már
gyszer s szótok most bele az udvarhelyi kép-
viselőválasztásba. Mert udvarhelyi polgárfüv-
nyok, mert önk közül igen számosan legkís-
ebb dolgaikban is hozzám fordulnak s ha én
gyik miniszteriumból a másikba fáradozok önk-
rt megvárhatom azt a jutalmat, hogy nézetem
nyilvánítását rossz néven nem veszik. Elhihetik,
hogyha számadásra kerülne a dolog, én tiz
annyit tudnék felmutatni mit önkért tettem
mint volt képviselőjük. Szolgálhatok bizonyító-
sokkal, ha kívánják.

Isten áldása legyen városunkon!
Szántó Samu.

Képviselő választások napjai és
módozata Három- és t. e. Miklósvárszéken.

A képviselőválasztás a törvényhatóság mind-
két választókerületében a választó-kerület szék-
helyein S. Szentgyörgyön és Kézdi-Vásárhelyen
július hó 9-én eszközöltetik.

Mindhogy mindkét választókerületben a
választók száma 3000-et meghaladja három-há-
rom szavazatszéd küldöttség alakított. E
czélból a választás vezérletére megválasztottak:

1-ször: A Sepsi Miklósvárszéki választó-
kerületben: Választási elnök Künne József egy-
szersmind szavazatszéd elnök a Sepsi-felső já-
rásban. — Helyettes választási elnök s egy-
szersmind szavazatszéd elnök a Sepsi-alsó já-
rásban Veres György; — Szavazatszéd elnök
a miklósvárszéki járásban Barabás Sándor. —

Helyettes elnökök: Réz Farkas, Kécs György
és Forró Károly. — Jegyzők: Kőnczei Béla
Sepsi-felső, Gidófalvi János Sepsi-alsó és Lu-
ce János miklósvárszéki járásokban. — He-
lyettes jegyzők: Simón Samu, Benkő György
és Szinte László. — 2-szor a kézdi-orbai vá-
lasztókerületben. Választási elnök: báró Apór
János egyszersmind szavazatszéd elnök kézdi-
felső járásban. — Helyettes választási elnök s
egyszersmind szavazatszéd elnök a kézdi-alsó
járásban Bodor Zsigmond; — Szavazatszéd
elnök az orbai járásban Demeter Sámuel, He-
lyettes elnökök: Bálint József, Elekcs József,
és Bartha Ferenc. — Jegyzők: Geréb Ist-
ván kézdi-felső, Cseh Demeter kézdi-alsó és
Földes Bálint orbai járásban. — Helyettes
jegyzők: Solym-Ferencz, Barabás Albert és
Bodor Ferencz. — Az 1874. évi XXXIII. t. cz.
61. § értelmében, tekintettel azon körülmény-
re, hogy a székelyek nem tartoznak a szék
választó kerületéhez, a szavazást kezdők a közelebb
eső községek, szavazási sorrend minden küldöttség
részére külön-külön a következők alapján határo-
zott meg: A sepsi felső járás részére kiküldött küldöttsé-
gnél: Uzon, Szentivány, Laborfalva, Dobolló,
Bikfalva, Lisznyó, Bodzaforduló, Felsőboly, Kis-
borosnyó, Nagyborsnyó, Eperpatak, Szacsva,
Magyaros, Erosztevény, Besenyő, Angyalos, Ré-
ty és Komolós. A sepsi-alsó járás részére ki-
küldött küldöttségénél: Kilyén, Szyotyr, Kókós,
Gidófalva, Eufalva, Zoltán, Fotos, Martonos, Bo-
dok, Oltsem, Zalán, Málnás, Kálók, Kőrispatak,
Árkos, Szemerja, Szentkirály és Aldoboly. —

Miklósvárszéki járás részére kiküldött küldöttsé-
gnél: Bölön, Középpajta, Baróth, Kőpecz, Mik-
lósvár, Bodos, Bacson, Sz. Ajta, Zalánpatak. —
Kézdi-felső járás részére kiküldött küldöttsé-
gnél: Feltorja, Altorja, Szentlélek, Polyán, Kur-
tapatak, Bélafalva, Esztelnek, Csomortán, Al-
más, Szászfalu, Oroszfalu, Nyújtó, Lemhény,
K. Martonos, Osdola, Sáfalva. Kézdi-alsó-já-
rás részére kiküldött küldöttségénél: Dálnok, Albis,
Maksa, Bita, Várhegy, Léczfalu, Fudásfalva,
Ikafalva, Szt. Katolna, Hatolyka, Martonfalva,
Márkosfalva, Matisfalva, Felcsernaton, Alsos-
ernaton. — Az orbai-járas részére kiküldött kü-
ldöttségénél: Páva, Zabola, Kovászna, Tamás-
falva, Kőrös, Páke, Barátos, Czófalva, Telek,
Sztibodza, Zágón, Papolcz, Imecsfalva, Hilb
Haraly, Gelence, Petőfalva, Szőcses.

A „KELET“ magán-távirata.
Feladott Buda-Pesten június 18. 10. ó. 20. p. d. e.
Érkezett, június 18. 11. ó. — p. d. e.

**A hiv. lap miniszteri ren-
delet kíséretében a reátanodák
reformjára, újjászervezésére vo-
natkozó igen kimerítő szabá-
lyzat közöl, mely a realiskolák-
ban az érettségi vizsgálatok be-
hozatalára vonatkozik. A ma-
gyar gabna kiviteli tarifájának
leszállítására alkudozások foly-
nak.**

NAPI HIREK.
Kolozsvár, jun. 18. 1875.
— **Lapunk előfizetőit tisztel-
tel kérjük, hogy a jövő évné-**

**gyedre, illetőleg félévre előfize-
téseiket idején megújítani szi-
veskedjenek. Lapunk szelleme
ismeretes olvasóink előtt; e te-
kintetben azt hisszük felesleges
volna ismételtlen körvonalozni
programmunkat. Lapunk tartal-
masságát illetőleg erőnktől ki-
telhetőleg jövőre is mindent el-
követünk, hogy a „Kelet“, mint
Magyarországon legnagyobb vi-
déli napilap azon a színvona-
lon álljon, a hová tartalmasság
és élénkség tekintetében vidéki
lapot csak emelni lehet. Vezér-
ozikkeinkre, a vidék minden
mozgalmát felölelő belföldi tuda-
sításaink, magyar, román, szász
lapszemléink, a „Tanügy“ című
rovatunk, a közelgő képviselő-
választásokról szóló tárgyhű-
tesítéseink, „erdélyi echónk“,
„apró puskatűz“ című rova-
tunk, napi hireink, gyakorlati
gazdasági ozikkeink, osarno-
kunk, és tározánkra az olvasó
közönség igényeinek megfelelő
gondot fordítunk. Tárcaánk ju-
lius 1-sején kezdve egyik leg-
kedveltebb regényét fogja hoz-
ni Fyrgare Carlén Emilia svéd
írónének, kit a „Kelet“ olvasói
„A két erkélyszobácska“ című
nagy tetzésben részesült, kei-
ves beszélye után már ismer-
nek. Az előfizetéseket kérjük
lehetőleg a jövő hó elsejéig kü-
ldeni be, mivel feles számú pél-
nyokat a kiadóhivatal nem nyo-
mathat.**

A Gyulai emlékszóbra ügy-
ben működő bizottság tegnapi gyűlésre hívta
össze az adakozókat a városz termébe. A
szép számmal összegyűlt gróf Eszterházi Já-
nos kére fel elnökül, végig hallgatták Hájós
Jánosnak, a kegyeletű ügy e burgó bajnoká-
nak írott előterjesztését az adakozások eddigi
eredményéről, valamint azon lépésekről, melyek-
et az emlékszóbra elkészítése tárgyában tett,
értekezve a végett több jeles szobrászunk
szokt a fájdalom már csak néhai Izsóval
is. A költségvetések közül a legutányosabb
a Dunaiszky testvéreké, mely 1200 ft-ra rug
s a szállítás és felállítás költségeivel együtt
körülbelül 1400 ftot igényel. Ez idő szerint
azonban még csak 1000 ft áll rendelkezés
alatt s így a gyűlés kénytelen volt egy több
tagu bizottságot küldeni ki az adakozás gyűj-
tésének további folytatására, melynek sikerében
részünkről épen itt Kolozsvárt, hol a néhainak
annyi tisztelője s barátja él még, nem kétel-
kedhetünk. Lapunk olvasóit is ezennel az ada-
kozásra tisztelettel fölkerjük s részünkről az
adományokat 5 ft-tal megkezdjük. Az emlék-
szóbra a színház utcában, az oldalbejáróval
szemben, a járdá mellett, két fa közé fog áll-
lítani s vas-rácsal lesz körülveve. Lapunk kü-
lönben e tárgyban hozni fog még részletesebb
jelentést is.

A lövészegylet zászló-szentelési
ünnepélyén, újabban érkezett értesítések szerint
a n.-szabeni s Szathmári lövészegyletek képi-
selői és részt fognak venni. Reméljük, hogy
a Királyföldön levő többi lövészegyletek is képi-
viseltetni fogják magukat ez ünnepélyen.

(?) T. Simon Elek polgármester
úr hivatalos évi jelentésében a Kolozsvárt lé-
tező közmivellődségi egyletek sorából kimaradt
az „erdélyi muzeum-egylet.“ Ha sza-
bad, azt volnék bátor kérdezni, mi módon tör-
ténhetett, hogy ez az egylet, a mely minden
évrben éppen a tanácsház termében tartja köz-
gyűléseit, a melynek maga a ktcs polgármes-
ter úr alapító, sz. k. Kolozsvár- városa pedig
éppen (5000 ftnyi adomány után) igazgató
tagja, elfutotta a ktcs polgármester úr figyel-
mét? Egy tagja a muzeum-egyletnek.

A szamosfalvi tervezett sósfürdő-
ről lapunk közöltebbi számban jelzett
hírnökre vonatkozólag, hiteles értesülésünk
nyomán, ki köll jelentenünk, hogy az korai
volt. Az pedig, hogy abban mint kezdeménye-
ző s alapító Csákány László igen tisztelt bará-
tunk is részt venne, ártatlan tévedés s ille-
tőleg névcsere alapult, mely helyreigazítással
netalán félremagyarázások kikerülése végett kés-
séggel szolgálunk.

Véls Simon természet (viz) gyó-
gyász, vasárnap, f. hó 20-án d. u. 5 órakor
a „kolozsvári vizgyógyintézet“ kerti helyisé-
gben népszerű ingyen előadást tart. Tárgy:
Egészségünk fontartása érdekében,
miként fűrdőjünk? Melyre a felolvasó
mindenkit szivesen lát.

Színházi szemle. „Az új világ,
ész színműirónk: Szigligetnek ez az ó-világá-
sán primitív szerkezetű vigjátéka tegnapi (juni-
us 17-én) sokkal jobb előadásban került elő-

nyári színházunkban, mint a megnyit megér-
demelt. Még pedig nemcsak először, hanem ugy
hiszük egyuttal utóljára is. S habár a szinlap
szerint ez az „Új világ“ a legújabb eredeti vig-
játék akart lenni, a mi azonban nem fogja meg-
akadályozni azt, hogy legutolsó is legyen egy-
szersmind: mégis annyi tanulságot nyújthatott
a közönségnek is, meg az igazgatóságnak is,
hogy a „legújabb“ — még ha Szigligeti is, —
nem mindig a legjobb. Sőt még nem is jó. S
a közönség hasznát is húzót, már anticipandó,
ebből a tanulságból, a mennyiben annyira üre-
sáshoz híven, hogy még valamelyik régiebb és
gyöngébb mű sem érdemelt volna akkora üre-
séget. Ez az üresség különben találó összhang-
ban volt azzal az ürességgel, mely a szinpadon
mozgott. Mert mozgott, beszélt, jött, ment; és
még sem töltötte el sem a szinpadot egy kis
felvillanyozó élénkséggel, sem a nézőket egy
kis mulatsággal. „Az új világ“ egyike Szigli-
geti leggyöngébb alkotásainak. S ha nem vol-
na olyan régi igazság, hogy minden ember előtt
legyen bár az poéta, legismeretlenebbek saját
gyöngéi, még esodálkozni lenne kedvünk a fö-
lött, hogy miként mutathatta be Szigligeti a
világnak múzsjáa eme halva született magza-
tát, melyben majd semmi sincs, a mi élni jo-
gosítná fel. Meséje az újdonságnak érdeketlen,
mindennapi s hozzája még valószínűtlen s kö-
lötletlen; cselekvénye majdnem egyenlő a sem-
mivel; jelenetezésében nyoma sincs a nagy szin-
pad-ismerő mesteri kezeinek; alakjai halványak,
életlenek, még a typusig sem emelkednek föl,
nemhogy drámai jellemeké domborulnának.
Aztán sem ezekben, sem a mondacsinnált hely-
zetekben nincs a humornak vagy nevetésge-
nek még árnyéka is. Az egy Brigittában, meg
egy-két jelenetben volna egy kis vékony ere a
comieumnak; de ez is, a mint felcsillámlik,
rötkön elpárolog. Szolnoki Todorban még mu-
tatózik egy kis élet és erő; de még sem elég
arra, hogy életerős comikai jellemé fejlődhe-
sek. Mindehaz aztán hozzávéve az alapgondolat
határozatlanságát s azt az izetlen vonatkozást
a pesti „Neue Weltre“, melyre szerző ugylát-
szik, egész darabját alapította: igen természe-
tesnek találjuk, hogy a darab épen semmi ha-
tást nem tudott kelteni. Azaz, hogy tudott,
csakhogy az olyan forma volt, — mint egy műs-
mer barátunk megjegyezte — a langymeleg
limonádé. Egyébiránt a csinos előadás meg-
mentett annyit, a mennyi menthető volt:
sikerült, eléggé élénk és összességéből volt, mint
a milyet a mű megérdemelt. Különben az
egészben Kovács tartotta fenn a lelket az ő
jóízű humorával és élénk, rutinorozott játéka-
val, mint Szolnoki Todor; Utána jött mi d-
járt Boér Emma (Róza) és Földényi (Bence
Sándor); különösen Boér Emmának egy pár
igen-igen kedves, teljesen sikerült jelenete za-
jos tapsra ragadta a közönséget, mely pedig ha
csekély, többnyire fukar is elismerése külső je-
leivel. Körösinté mindíg, ma is helyesen
alakította a vénleányt, (mint Brigittát), a nél-
kül, hogy tulzott volna. Berki Ida k. a., kihez
a név alatt ma volt először szerencsém, de
gyanítjuk, hogy a korábbi Schönauner Idával
azonos lehet, többet is csinálhatott volna nem
épen legutolsó szerepéből (Julosa). (S. A.)

Vastagh György művész hazánk-
fia a képművészeti társulatán kiállított
két szép arcképe figyelmet keltett.

A kolozsvári unitárius ifjuság
vasárnap június hó 20-án délután 3 óráról
tartja ének, zene és sz. v. alati próbaté-
tét az unit. collegiumban. Délután 6 óráról 8-
ig pedig torna-vizsgálatát tartja a torna-vívoda
intézetben. A rom. kath. ifjuság pedig 21-kén
d. u. 8—9-ig.

Kimutatás. A kolozsvári joghallgató
ifjuság által „Segély-egylet“ javára f. é. juni-
us hó 5-én rendezett májális alkalmával történt
bevételekről, kiadásokról s felülfizetésekről. Be-
lépti jegyekből befolyt 207 ft. Felülfizetés tör-
tént 48 ft 60 kr, e szerint összes bevétel 255
ft 80 kr, ebből levonva az összes kiadást 234
ft 79 kr. Maradt tiszta jövedelem 21 ft 1 kr.
Felülfizettek: Gróf Péchy Manó 8 ft 50 kr, dr.
Concha Győző 5 ft, dr. Machik Béla 5 ft, dr.
Bánffy Kálmán 3 ft 80 kr, dr. Jenel Victor
3 ft, dr. Groisz Gusztáv 2 ft, dr. Plósz Sándor
2 ft, dr. Korbuly Imre 2 ft, dr. Maizner
János 2 ft, id. K. Biasini Domokos 2 ft, dr.
Óvári Kelemen 1 ft 50 kr, Gajzágó Ferencz 1
ft 50 kr, Benedek Albert 1 ft, Sándor Kál-
mán 1 ft, Groisz Béla 1 ft, Seifrid Ernő 1
ft, dr. Haller Károly 50 kr, dr. Vályi Gábor
50 kr, dr. Berde Áron 50 kr, dr. Gajzágó Joa-
chim 50 kr, Voith György 50 kr, Tavasz
Miklós 50 kr, Herczeg Lajos 50 kr, Iklich Ar-
nold 50 kr, Bajnovics Ártúr 50 kr, Haraga
Márton 50 kr, Jaeger János 50 kr, Vörös Sándor
50 kr, N. N. 50 kr, összesen 48 ft 80
kr, egyszersmind fogadják a nemes adakozó urak
hálás köszönetünket. A bizottmány nevében: ifj.
Vécsey István b. ellenőr, Keresztes Ist-
ván b. elnök, Eremits Amadeo b. pénztárnok.

Meghívás. A kolozsvári m. k. tud.
egyetemi kör 1874—5 évi önképzőköri gyűlé-
seinek bezárása alkalmával, folyó hó 20-án,
vasárnap, a városi vigadó termében nyilvános
„Árpád ünnepély“-t rendez, melyre a n. é. kö-
zönség tisztelettel meghívatik. Az ünnepély sor-
rendje: 1. Elnöki megnyit. 2. Szavlat, Récsi
Géztől. 3. „Árpád“ irta s felolvasa Benedek
Albert. 4. Keltmény, irta s felolvasa Jakab
Ódon. 5. Az „Árpád-mondakör“ irta s felol-
vasa Lengyel János. 6. Tükáni jelentés az a

1874/5 évről. 7. Szavlat, Roediger Lajostól.
Kezdeté d. u. 1/2 4 órakor. Midőn e meghívást
nyilvánosságra bocsátjuk, azon reményben tesz-
szük, hogy a n. é. közönség nagyszámú látog-
tatásban részesítendő első nyilvános ünnepé-
lyünket. Kolozsvárt, 1875. jun. 17. Schilling
Lajos elnök, Szentkirályi Gyula első titkár.

Meghívás. Az egyetemi kör folyó
hó 30-án, vasárnap, d. e. 10 órakor önképző-
köri és 1/2 12 órakor közgyűlést tart, melyek-
re a kör tagjai tisztelettel meghívattak. Az
önképzőköri gyűlés tárgyai: I. Bírálat Lakatos
Mihály. „A hőlméletek is a hő mechanikai
egyenértéke“ című művére Hankó Vilmostól.
II. Bírálat Főlegyházi Antal „A nap hőmér-
sége, melegeinek származása és fentartása“ cí-
mű művére, Faragó Jánostól. A közgyűlés tár-
gyai: I. Intézkedések a tagsági díjak felhajtá-
sára nézve. II. Indítványok. III. Egy becsület-
bíró választása. Kolozsvárt, 1875. jun. 10. Schil-
ling Lajos, elnök; Szentkirályi Gy. első titkár.

Figyelmeztetés. Mindazok, kik a
kolozsvári dalkörnek. f. hó 20. vasárnap az
Angol királyné kertben megtartandó ez évi II
rendes dalestélyére meghívó jegyben a leggon-
dosabb figyelem daczára sem részesültek volna;
tisztieitell felkérünk annak átvétele végett az
estély napján Tauffer Adolf hidutezai czukrá-
szatában d. e. 10—1. ig. d. u. 3—5. ig. je-
lentkezni. Kolozsvárt, 1875. jun. hó 18-án
Be rgay József titkár.

Értesítés. A kézdi-vásárhelyi ipari
szakosztályai megföldandó felső-népiszkolánál az
1874—5-ik tanévben tartandó közvizsgák sor-
rendje: Junius 27-én d. u. 3—6 óráig a mű-
vészeti tárgyakból u. m. építészet, szépiás,
rajz, torna és ének I. II. III. oszt. együtt. Ju-
nius 28-án d. e. 8—12. Hittanból I. II. III.
osztály. Magyaranyelvűből I. II. oszt. Szám-
és mértanból I. II. oszt. Természetrajzból I. II.
oszt., d. u. 3—6-ig Földrajzból I. II. oszt. Természettan-
ból I. II. oszt. Történelemből II. osztály. Ju-
nius 29-én d. e. 8—12. Szám és mértanból III.
oszt. Természetrajzból III. oszt. Természettan-
ból III. oszt. Irálytanból III. osztály, d. u. 3
—6. Magyar történelemből III. oszt. Vegtan-
ból III. oszt. Alkotmánytanból III. oszt. Könyv-
vezetéstől III. oszt. Mely közvizsgákra a t. szü-
lők és tanügyiránt érdeklődőket tisztelettel meg-
hívja. K.-Vásárhelyt, 1875. junius 15. Az igaz-
gató ság.

Dr. Bikfalvi Máthé Domokos
erdélyi hazarészünkben előnyösen ismert fogor-
vos. „A népszerű fogorvos“ cím alatt utasi-
tást adott ki a fogak és a száj ápolásáról. Az
Aigner Lajos bizományában megjelent csinos
kiállítású mű 60 kr.

Veres Sándor tehetséges ügyvéd
Vajda-Hunyadon irodát nyitott.

Káldi Gyula, ki Koburg herczegnő-
nek több hó óta énekorákat ad, fölismervén a
magasrangú tanítvány rokonszenvét a magyar
zene és dal iránt, az általa közelebből ki-
adott székely népdal gyűjteményt neki ajánlotta.
A herczegnő elfogadta az ajánlatot, s viszonzá-
sul gyönyörű és értékes mellűt ajándékozott
mesterének.

A legnagyobb magyar neje ve-
szélyesen beteg. Gróf Széchenyi Istvánné, szül.
gr. Sallern Crescentia urhölgyet, Bécsben szél-
hűdés érte. Első férjétől való egyik fia, gr. Zi-
chly Henrik már a beteg körében van. Az or-
vosok reménylik, hogy az urnó betegségeit le-
küzdik.

IX Pius pápa szentsége ma ün-
nepeli papaságának 29 ik évét és ezen naptól
kezdve minden papai úgydarab: „papaságunk
harminczadik évében“ kelettel fog kiadatni.

Pályázat. A képművészetek s a
zene terjesztése és előhaladása céljából a val-
lás és közt. m. kir. ministerium: 1) Ösztön-
díjak tűz ki azon vagonatlan, de reménytel-
jes fiatal művészek számára, kik már valamely
nagyobb művel léptek a nyilvánosság elő vagy
művészi becsesel bíró munkákat képesek felmu-
tatni. 2) Segélyeket a már, valamely jelesbb és
figyelmet gerjesztett műről ismert művészek
részére oly czélból, hogy szerencsésen megke-
dett pályájukon előhaladassanak. Pályázat
mindazon magyar- és erdélyországi származásu
művész, ki a zene vagy a képművészetet (fes-
tészet, szobrászat és építészet) valamely ágát
műveli. A kérvényben kitüntetendő: a) a pályá-
zó életkora, személyes és családi viszonyai, ug-
yszintén végzett tanulmányai, p) azon ut és mód,
mely által a netán nyerendő ösztöndíjt (vagy
segélyt magasb kiképzetésére felhasználni szán-
dózik), c) a folyamódó által eddig elért kép-
zettségi fokozat, mije nézve valamely újabb
műve és esetleg művei felmutatandók. Az ösz-
töndíjak és segélyek, melyeknek mennyiségére
nézve a folyamódó öhajátását nyilváníthatja,
csak egy év tartamára adományoztatnak, megje-
gyoztetvén, hogy azok kisebb vagy nagyobb me-
nyiségben leendő meghatározására nézve a fo-
lyamódó személyes viszonyai s az általa elérni
kívánt czél fognak irányadóul szolgálni. Buda-
pest, 1875. évi junius hó 11-én. A vallás- és
közoktatási m. kir. ministeriumtól.

A román fejedelem veszélyben. Bu-
karestből egy távirat jelenti: Károly fejedelem
szemlélt tartott a román hajóraj felett, az al-
kalommal a török basa meghívta, hogy tartson
szemlélt a rustuki orség felett. A fejedelem
elfogadta a meghívást, Rustukban kitünően
fogadtatott. Vizsamenet a vonat Filaret és
Cotroceni közt összekötözött egy másik vonat-

tal, a fejedelem és a kíséret több tagja könnyű
veszélytelen sérüléseket szenvedtek.

Mohammed Beurad pasa Konstan-
tinápolyból Budapestre érkezett. Kíséretében
van háreme, mely 7 hölgyből áll.

Óriási tyukászat: A Gaff testvé-
rek Coloradóban „mamuth-tyukászatra“ ad-
ták magukat, azaz a legóriásibb mérvben üzik
a tyukászatot. Négy acerenyi tért vettek igény-
be, mely mint egy város, különböző alaku há-
zakból és utcákból áll. Minden tyuk a maga
családjával más házban és lakásban kap helyet,
helyet, s a tyukok nagyon hamar otthon ta-
lálják magukat, fölkeresik lakásaikat s a szom-
szédokat nem habóritják. Tyukváros lakóinak
száma 2000. Fajok szerint e lakosok brahmnák,
cochinok, shangkai és dorkingokra oszlanak. A
tyukvárosi matrónák naponta 40—50 tucztat-
tojtást szolgáltatnak.

A szerkesztő postája.
— M. L. urnak Budapestén. Ez idő szerint
becses ajánlatát nem fogadjatjuk el, de fentartjuk ma-
gunknak a jogot, hogy egykor igénybe vehessük.
— B. M. urnak Budapestén. A „jobbakat“ szí-
vesen vesszük.

KÖZGAZDASÁG
A „Victoria“ biztosító társaság 1875.
május hó 10-én
tartott közgyűlésén hozott határozatok
kivonata.

(Vége.)
A közgyűlés a létesítendő nyugdíj-alapra
és szervezetére vonatkozó benyújtott tervjavas-
latot elfogadja, és határozatul kimondja a nyug-
díj-szabályzat mielőbbi életbe léptetését.

5. Határozatott: miszerint küldessék ki
és bizassék meg egy az igazgatóságot képviselő
közeg a budapesti vezérigynökség üzlete
közvetlen fölörködésével, és meghatalmazassék
az igazgató választmány, hogy az e czélra
szükséges intézkedéseket minél előbb tegye meg
és léptesse életbe.

6. Az alapszabályok értelmében, a választási
idő kitelésénél fogva léptő 6 választmányi
tag, egy a számadás vizsgáló bizottmányi ta-
gok megválasztása végett kinevezett szavazat-
széd-bizottság munkálata alapján legtöbb sza-
vazatot nyert 6 egyén:

Bokros Elek, László Ferencz, báró Bán-
fy Dániel, dr. Szombathelyi Gusztáv, Gyarmat-
hy Miklós és Kővári László választmányi tagok-
nak iratnak be.

A számadás-vizsgáló bizottmány tagjait
a szavazattöbbséget nyert 10 egyén: Idősb
Merza Joachim, Vikol Antal, L. Bányaí Ká-
roly, Tamási Tamás, Benigni Sámuel, Tömös-
váry Miklós, Zattler Mihály, Gaszi József,
Kallai Lajos és Szentgyörgyi József jelöltettek
ki. Részyenes Kővári László ur módosított
indítványára, utasított az utján megválasztott
számadás vizsgáló bizottmány, hogy ne
csak a társaság zárszámadását, de egy utal
vagyonmérlegét is tegye tizetes vizsgálatata
tárgyává és terjessze eziránti jelentését a jövő
közgyűlés elő.

7. Több tárgy nem lévén, elnök a gyű-
lést bezárja.

Kolozsvárt, 1875. jun. 4.

A „Victoria“
biztosító-társaság igazgatósága
Kolozsvárti.

Erdélyrészi piacok árjegyzéke.
— **Deés** piaci árjegyzéke: junius 8-
ról, (anszt, mérő középar.) Tisztabuza 3 frt 60
kr, elegybuza 3 frt — kr, rozs 2 frt 20 kr
zab 1 frt — kr, egy mássa széna 2 frt, 10
kr, alomszalma 60 kr, zsupszalma — frt 90
kr, egy öl fa 8 frt — kr, marhabús 18 kr,
konhaliszt 7 kr, borsó 20 kr, lenese 24 kr,
pászuly 20 kr, köles 24 kr, burgonya 1 frt
20 kr, disznózsír 70 kr, hagyma 6 kr, Fok-
hagyma 14 kr.

A szamosújvári piaci árai jun.
10 ról, 1875. (alsó anszt, mérő középar.) Tisz-
tabuza 3 frt 60 kr. Elegybuza 2 frt, 40 kr.
Rozs 2 frt 10 kr. Zab 1 frt 30 kr. Széna 2
frt — kr. Alomszalma 50 kr. Zsupszalma —
kr. Egy öl fa 14 ftv. 12 frt. Fagygyugyertya
40 kr. Marhabús fontja 17 kr. Konhaliszt 7
kr. Rizs 20 kr, Gyöngykása 32 kr. Borsó 15
kr. Lenese 15 kr. Pászuly 16 kr. Pityóka 1 frt
20 kr. Disznózsír 60 kr. Hagyma 25 krajczár.
Fokhagyma 32 krajczár.

Tavirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.
Junius 18-án 5% Metalliques 70 — frt.
Kamat 100 — 5% Nemzeti kölcsön 7410 —
frt. 1860-iki államkölcsön 112 — Bankrésze-
nyek 968. — Hitelesrészvények 222 — London
111.35. frt. Ezüst 101.60 Cs. kir. arany 525 1/2
— Napoleon d'or 887 1/2 100 mark németér-
tőku 54.40 — Erdélyi 79 — Horvátországi
8275.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

A legnagyobb kalap és cipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda alatt.

A bécsi világtárlaton érdeméremmel jutalmazott saját gyártmányu és a legelsőgyárakból

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és **jutányos árban.**

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyárakból való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható diszárú, szokatlan olcsó árban.

FRANCZIA és BÉCSI Szodavíz készítő gépek 1, 1¹/₂, 2 kupa nagyságban 9 frtól 16 frtig.

(245)

(5-10)

Az üzlet régi nagyszerűsége nem változott!

! IRODALMI UJDONSÁGOK !

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvtárusnál megjelentek és nála, valamint minden hiteles könyvkereskedésben kaphatók:

Gróf Széchenyi István és hátrahagyott iratai.

Ismerteti gróf Lónyay Menyhért.

Második kiadás. Ára 1 frt.

BUDAPESTI SZEMLE.

A magyar tud. akademia megbízásából.

Szerkeszti GYULAI PÁL.

15. szám. 1875. Május — Junius. Ára 2 frt.

Erő és anyag.

Tapasztalati természet bölcseleti tanulmányok.

Irta **BÜCHNER LAJOS.**

A tizedik kiadás után többek közreműködésével fordította és a legújabb (tizenharmadik) eredeti kiadáshoz alkalmazta LÁNG LAJOS.

A szerző arcképével és életrajzával és egy külön bevezetéssel ellátott tetemesen bővített és javított második kiadás.

Ára 2 frt. 16 kr.

A gazdasági állatboncz- és élettan.
Tanuló és gyakorló gazdák, állattenyésztők és állatorvosok számára.

Irta Engelbrecht Károly. 32 a szöveg közé nyomott, részben eredeti ábrával. Ára 1 frt 60 kr.

A SZARVASMARHA,

ennek fajta- és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása, patkolása, a tej- és sajt-gazdaság, belső- és külső, szörvényes és járvány betegségei és gyógyításuk.

A tanuló és gyakorló gazdák számára.

Irta Engelbrecht Károly.

Második javított kiadás. 50 a szöveg közé nyomott nagy részt eredeti ábrával. Ára 3 frt.

A magyar közjegyzőségi törvény.
(1874. évi XXXV. törvényczikk)

magyarozata.

Közjegyzők, bírák és ügyvédek számára, a közjegyzői intézmény történetének vázlatával — összehasonlító és kiegészítő jegyzetekkel — gyakorlati útmutatásokkal és az e törvényre vonatkozó miniszteri rendeleteket, a bélyeg és illeték-törvények kivonatát és iromány példákat tartalmazó függelékkel ellátva.

Irta Rupp Zsigmond, törvényszéki bíró, köz- és váltó-ügyvéd és volt közjegyzői segéd. Ára 3 frt 40 krajczár.

Magyarország és Erdély,

jeles művészek által készített számos aczélmetszettel.

Irta dr. HUNFALVY JÁNOS egyetemi tanár.

I. füzet. Ára 50 kr.

E munkára a kiadó a következő hirdetményt bocsátja közre:
ELŐFIZETESI HIRDETMEY
Magyarországot tárgyaló új diszmunkára
DR. HUNFALVY JÁNOS

Az 1867-ben Ausztriával történt kiegyezkedés kétségkívül fordulópontot képez hazánk történelmében. Felszabadulván a bécsi gyámkodás alól a nemzet új életre ébredt, s jöhet minden vágyai és reményei különböző körülmények miatt, még nem valósultak, mégis a politikai, társadalmi és kereskedelmi téren nagyszerű és gyors fejlődésnek indult. Nagy buzgósággal kívált a vasutak kiépítésén munkálkodott, s noha e tekintetben is sok hiba történt, mindazáltal a vasúti hálózat rendkívül gyorsan terjedt ki az ország legtávolabbi vidékeire is, melyek ez által megnyiták a viláfgazdálkodás számára.

A külföld fokozott érdeklődéssel kíséri hazánk és nemzetünk fejlődését, mert tudja, hogy Európában mi képezzük az átmenetet a nyugat és kelet között. Kötelességünk, hogy hazánkat és nemzetünket magunk ismertessük meg mind jobban a külfölddel. Amde még nagyobb kötelességünk az, hogy a földet, melyen apánk vére folyt s melyhez minden szent nevet egy ezredév csatolt, s a nemzetet, melynek tagjai vagyunk, magunk is minél jobban ismerjük meg.

Elhatároztuk tehát, hogy új diszmunkát adjunk ki Magyarországról, s meg vagyunk arról győződve, hogy az által számunknak óhajataival találkoznak mind a bel-, mind a külföldön, s hogy vállalatunk buzgó pártolásban fog részesülni.

E munka az ország legszebb tájait, legkiválóbb városait, történelmileg nevezeteseit és nagyszerű építményeit, fényképek után készített aczélmetszetekben ábrázolja s történelmi és helyrajzi leírásokban tárgyalja.

A munka füzetekben jelenik meg, minden füzet két aczélmetszettel s fél ívnyi szöveggel áll. Az egész munka három szakaszra van osztva, minden szakasz vagy kétet 20 füzetet foglal magában.

Az első szakasz Budapestet s közelebbi és távolabbi környékét, továbbá a Balaton környékét s délnyugati Magyarországot, valamint a dunai városokat Pozsonyig tárgyalja, a második a felföldet, a harmadik pedig Magyarországot keleti részét és Erdélyt.

A munka magyar és német nyelven külön kiadásban jelenik meg. Külső kiállításra, a papír és nyomtatás minden tekintetben disztes.

Az előfizetési ár egy-egy füzetre 50 kr.

Minden szakasz utolsó füzetében t. előfizetőink nevéjegyzéke fog közöltetni.

A két első füzet már megjelent, s minden jelentős könyvkereskedésben megtekinthető.

Kolozsvárt: **STEIN JÁNOS**nál.

DEMOSTHENES
Görögország legnagyobb szónoka.

Irta, s az egyetemi kör javára felolvasta Szamosi János egyet. tanár. Ára 20 kr.

2 csinos félbőr kötésben.

Kapható

Stein János

Auf jeden Schreibräuch geben

MEYERS

HANDELEXIKON

Jeden Gegenstand der menschlichen

kenntnis und auf jede Sprache nach

einigen Namen, Begriffe, Verhältnisse,

ausführlich beschrieben. Herausg.

1868. Leipzig. 10 Bände. 10 Mark.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Verlag von J. Neumann, Neudamm.

Az 1876 január 1-én
használatba jövő

mértékek és súlyok ábrái magyarázattal

Ára csak 10 kr.

Postán küldve 15 kr. bérmentesen de a pénz előre beküldendő, legcélszerűbb 3 darab 5 kros levélbélyegben.

(89) (36-50)

Csak egy kísérlet kell!

hogy mindenki meggyőződhessen bámulandó jutányos

27 kros

csikkim jószágáról.

Vásznak.

1 vég 50 rőfös 1/2 szélés szövet 13 frt 50 kr.

1 vég 30 rőfös 1/2 szélés lenzövet 8 frt 10 kr.

1 vég 30 rőfös 1/2 szélés csere-vászon 8 frt 10 kr.

1 vég 30 rőfös 1/2 szélés csere-vászon 8 frt 10 kr.

Selyem- és bársony-szalagok.

Falt- vagy noblesse-selyem minden színe dírtos szalagban, színes hátrásokkal is. Ot új szélességű 27 kr. Két új szélességű 2 rőf 27 kr.

Egy pár

fehér vagy csíkos női, vagy gyermek tárdharisnya, legjobb minőségű 27 kr.

Egy pár férfi fuzetűk 27 kr.

Egy pár harisnyakötő, széles selyem-szalaggal 27 kr.

Tovább:

fehér damaszt-törölközők, vászon ágyneműk, nehéz kossz-szalagok, bűtörölközők, háló- és szőnyegpárók, rak-díszű percalin, török pongyolalakbát-kelmek, barbantok sat. sat. rőf 27 kr.

Gyapjú-ruhakelmék.

széles nehéz ripsek, lástra-diagonálók, libetek, guzserok, barantok, simák, csikók, mindenfélé színes rőf száma

27 kr.

Egy darab

Legyező mindenfélé színekben. Egy garn. fej- és melléskor bárony-szalaggal, rőzsak-kal díszítve 27 kr.

Egy pár kézzel gallérral 27 kr.

1 fej- vagy szobkendő, valódi színnel 27 kr.

1 len- szobkendő 27 kr.

1 len- szobkendő 27 kr.

1 tajok-tízfűző, legújabb forma 27 kr.

1 hajfés 27 kr.

1 szabo- és burkoló olló 27 kr.

1 angol-díadlem, egészen fekete gyönggyel hímrezt, legújabb 27 kr.

1 bór pénzszekő 27 kr.

1 chinaeszt-kávéz kancsi 27 kr.

Megrendelések

az összes kéklődése vagy utánvétel mellett pontosan és közzétetve, mustrák bérmentesen küldünk.

Nagyon árak és áruválasztékunk igen nagy és bérmentesen.

A cikkek valódiság és minőség iránt kéréses megállatnak. Csiszárunk nem találci cikkek nehésség nélkül visszavetünk.

Beck Grand-Bazárja
Bécs, I., Adlergasse 4.
Kérjük a czimet megőrizni és azt jól megjegyezni.

Kedély- és ideg-betegek menhelye
BUDAPESTEN.

Hogy egyrészt az elmegyógyászati tudomány előrehaladt és magaslatos feladatának, másrészt pedig igen tisztelt pályatársaim és barátaim kívánságának eleget tegyek, elhatároztam, miszerint 25 év óta fennálló m. elmegyógyintézetem mellől ettől egy néhány percznyire **elsődleges kedély- és idegbetegek részére egy nyílt menhelyet** alapsítok. Ezen menhelyet, mely Budának egészséges és kies táján a Krisztina városban egy szépen mivelt angol kert közepén fekszik f. é. május havában nyitott meg. A gyógykezelés előlérsére szükséges mindennemű eszközökkel felruházott menhely egy külső, valamint belső berendezésére nézve semmiben sem különbözik az összes és kényelmes magánlakástól. Vászárakozatok, valamint más egyéb, zárt intézetekben elterjedtellenül szükséges korlátozó óvintézkedések itt teljesen mellőzve vannak, s a betegeknek ugy a intézetben belül, mint azon kívül mindennemű szabad közlekedés, rokonaikkal és barátikkal val teljes érintkezés meg van engedve, sőt azokkal vagy egymás között kisebb-nagyobb társaságban különféle kirándulásokat tehetnek. Ezen menhelybe a következő betegségekben szenvedők vételnek fel: 1. idegbetegek (hypochondriások) rástákosok, hysterikusok (másházensek) és különböző göröcsökben szenvedők, hűfűtők; 2. elsődleges kedélybetegek; 3. elmebetegségből kigyógyt egynének, kik még egy ideig orvosi felügyelet alatt kell hogy legyenek. Ezen három osztályba sorozott betegeknek meg van engedve, hogy rokonaikkal, vagy azok megbízottjaival a menhelybe együtt lakhassanak. A rokonoknak továbbá szabad rendelkezésükre bízatik, az orvosi tanácsokot mánykhoz az illető orvostudorokat meghívni. A betegek felvétele az alldított költött egyezmény folytat eszközöltetik.

(278) (2-4)

Dr. Schwartzter Ferencz, kir. tanácsos s igazgató-tulajdonos.